

roepzake op 3/4/13 gld

zaaknummer 2011 T 553

4 juni 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.M.I. Bastiaans, advocaat te Amersfoort,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren en overleden op onbekende data,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
bij leven verbonden aan de Congregatie van de Broeders Franciscanen,

en:

(wijlen) [naam],
geboren en overleden op onbekende data,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
bij leven verbonden aan de Congregatie van de Broeders Franciscanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 december 2011. Op 7 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen door mr. R.P. Baetens.

Op 23 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en hij heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.M.I. Bastiaans.

Namens de Congregatie is verschenen mr. R.P. Baetens.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een zeer rijke aannemersfamilie uit [plaats] en heeft drie zussen. Vanuit een prettig gezinsleven kwam klager als 11-jarige jongen in 1967 in het internaat in [plaats].

2.2. Aangeklaagde 1 was ziekenbroeder op de ziekenzaal. Klager had veel last van oorontstekingen en moest vaak naar de ziekenzaal waar aangeklaagde 1 dan de oren doorpriekte van klager. Wat de klacht ook was, klager moest zich altijd uitkleden. Klager werd dan door aangeklaagde 1 ook vele malen seksueel misbruikt. Het misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsorganen, het binnendringen met een vinger in de anus van klager, anale penetratie van klager en orale penetratie van zowel klager als aangeklaagde. Klager kan zich herinneren dat aangeklaagde 1 hem een pilletje gaf, en dat hij dan uren later wakker werd met heel veel pijn aan zijn anus. Dit misbruik heeft vele malen plaatsgevonden. Klager denkt een keer of vijftig a zestig.

2.3. Aangeklaagde 2 had een fotoclubje en op een gegeven moment mocht klager mee in de donkere kamer. Daar werd klager ook seksueel misbruikt en heeft er orale seks plaatsgevonden. Dit misbruik is beperkt gebleven tot drie maal.

2.4. De gevolgen van het seksueel misbruik zijn groot voor klager. De periode in [instelling] was een hel voor klager. Hij mocht vaak niet naar huis als hij niet mee wilde doen, of als hij bij het misbruik tegenstribbelde. Ook werd hij thuis niet geloofd. Klager werd voor leugenaar uitgemaakt. Bij terugkeer in de 'normale' wereld in 1971 is het klager niet gelukt zijn leven te herpakken. Klager is gestopt met zijn HAVO opleiding en is al op zestienjarige leeftijd op kamers gaan wonen. Klager heeft drugs gebruikt, waaronder heroïne, cocaine en speed. Op 17-jarige leeftijd is klager gaan dealen en is hij in aanraking gekomen met justitie. Klager heeft zes weken als minderjarige in volwassendetentie gezeten. Vervolgens is klager gelukkig met behulp van zijn eerste vrouw (die is overleden op het kraambed van hun zoon) afgekickt en heeft hij zijn leven weer zo goed als mogelijk opgepakt. Helaas is klager erg onrustig en kan hij niet lang werken voor een baas. Hij heeft moeite met autoriteit. Klager is ervan overtuigd dat hij zonder de periode van seksueel misbruik gewoon na de HAVO de HTS was gaan doen, ook gelet op de grote aannemersfamilie waaruit klager komt.

2.5. Klager wil erkenning van hetgeen hem in zijn jonge jaren is overkomen en een gegrondverklaring van de klacht, zodat hij zijn recht op schadevergoeding ten gelde kan maken.

3. Het verweer

Aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. Mr. Baetens heeft in zijn reactie gesteld dat de Duitse Congregatie noch civiel- noch kerkenrechtelijk enige verantwoordelijkheid draagt, maar overste [naam] van de Duitse Congregatie voelt zich moreel verplicht om zich als aanspreekpunt op te werpen nu het wel het enige instituut is binnen Europa dat het Franciscaner gedachtengoed van de verdwenen Nederlandse Congregatie deelt. Er is onderzoek verricht naar de levensloop van aangeklaagden in de (zeer incomplete) archieven van de Nederlandse Congregatie. Mr. Baetens concludeert dat niets is gevonden waaruit ook maar enigszins zou kunnen blijken dat gedragingen van aangeklaagden destijds reeds onderwerp van aandacht zijn geweest. Er zijn echter (veel) meer meldingen binnengekomen ten aanzien van met name aangeklaagde 1. Ter zitting heeft mr. Baetens

toegelicht dat nu klager ook met specifiek bewijs is gekomen ten aanzien van zijn specifieke klachten, hij zich op het standpunt stelt dat klager zeer terecht heeft geklaagd.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagden zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld. Maar ook blijkt uit de steunverklaringen van de echtgenoot van klager, de zus van klager en een oude vriend van klager, [naam], die allen hebben verklaard al jaren geleden op de hoogte te zijn gebracht over het seksueel misbruik. Daarnaast is er een verklaring binnengekomen van [naam] dat hij ook misbruikt is door aangeklaagde 1.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagden waren voor hem vertrouwenspersonen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Mr. Baetens heeft daartoe een eerste stap gedaan door in ter zitting namens de Congregatie onomwonden het leed te erkennen en spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Ordensgemeenschap der Armen-Brüder des Heiligen Franziskus de klachten gegrond te verklaren, te erkennen dat aangeklaagden klager seksueel hebben misbruikt en namens de Congregatie zijn spijt te betuigen over het klager in zijn jeugd aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 4 juni 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en zr. J.G.M. Verwijs, O Pream, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Ordensgemeinschaft der Armen-Brüder des Heiligen Franziskus en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.